

T. C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MERSİN AKDENİZ BELEDİYESİ

2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2019

İÇERİK

MERSİN AKDENİZ BELEDİYESİ 2018 YILI SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
MERSİN AKDENİZ BELEDİYESİ 2018 YILI SAYIŞTAY PERFORMANS DENETİM RAPORU	33

MERSİN AKDENİZ BELEDİYESİ
2018 YILI
SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM
RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	7
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	7
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	7
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	8
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	10
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	10
8.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	12
9.	EKLER.....	24

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Norm Kadro Esasına Göre Kadro Durumu.....	3
Tablo 2: Personelin Statülerine ve Birimlere Göre Dağılımı.....	3
Tablo 3: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması Tablosu	4
Tablo 4: Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırması Tablosu	5

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması
2. Tahsis Edilen Taşınmazların Muhasebe Kaydının Yapılmaması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Çukurova Kalkınma Ajansı Payının Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi
2. Belediye Tarafından Kiraya Verilen Taşınmazlardan Peşin Tahsil Edilen Yıllık Kiraların Gelecek Aylara/Yıllara Ait Gelirler Hesabına Kaydedilmemesi
3. Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının Vadesine Uygun Olarak Kullanılmaması
4. Eğlence Vergisi Mükellefi Olan İşletmelerden Eğlence Vergisi Alınmaması
5. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Belirlenmemesi ve Herhangi Bir Tahsilatın Yapılmaması
6. Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Bir Kısmının Tahakkuk Kaydı Yapılmadan Tahsilatın Doğrudan Gelir Kaydedilmesi
7. Yevmiye Defterinde Geriye Dönük Kayıt Değiştirilmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Mersin Akdeniz Belediyesi ana hizmetlerini; 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na göre gerçekleştirmektedir.

Büyükşehir ilçe belediyelerinin görev, yetki ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14 ve 15'inci maddeleri ile 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre Akdeniz Belediyesi'nin görev, yetki ve sorumlulukları ana başlıklar itibarıyla, şunlardır:

Mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla; İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafî ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır.

Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir; mabetlerin yapımı, bakımı, onarımını yapabilir; kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir; bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir.

Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine ayni ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir. Gıda bankacılığı yapabilir.

Ayrıca belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak; kanunların belediyeye verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, belediye yasakları koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek; gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek; özel kanunları gereğince belediyeye ait vergi, resim, harç,

katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak; vergi, resim ve harç dışındaki özel hukuk hükümlerine göre tahsili gereken doğal gaz, su, atık su ve hizmet karşılığı alacakların tahsilini yapmak veya yaptırmak; katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak; gayrisihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek belediyenin yetki ve imtiyazları arasındadır.

Belediyenin görev, sorumluluk ve yetki alanı belediye sınırlarını kapsar.

Büyükşehir ilçe belediyeleri, bazı mahalli müşterek nitelikli hizmetleri sunarken ulaşım, alt yapı, imar, kentsel dönüşüm ve bütçe gibi birçok konuda büyükşehir belediyesinin denetimi ve koordine edici yetkisi altında bulunmaktadır. Ayrıca mahalli idare birimi olan belediyeler üzerinde idari vesayet yetkisi İçişleri Bakanlığı'na aittir.

Mahalli idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görev ve hizmetleri yapmak, takip etmek, sonuçlandırmak ve geliştirmek, mahalli idare yatırım ve hizmetlerinin kalkınma planları ile yıllık programlara uygun şekilde yapılmasını gözetmek, mahalli idareler personelinin hizmet içi eğitimini planlamak ve uygulanmasını takip etmek, mahalli idarelerin teşkilat, araç ve kadro standartlarını tespit etmek gibi konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü yetkilidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Belediye teşkilâtı, norm kadroya uygun olarak yazı işleri, malî hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşur. Belediyenin nüfusu, fizikî ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler oluşturulabilir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin kararıyla olur.

Akdeniz Belediyesi'nin "Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik" hükümlerine göre tespit edilen memur kadrosu 690 olup, çalışan memur sayısı 183, boş memur kadrosu 507'dir. Norm Kadro işçi sayısı 343 olup; çalışan işçi sayısı 130, boş işçi kadrosu 213'tür. Bunlardan başka; 12 sözleşmeli personel görev yapmaktadır. Ayrıca kendi şirketi bünyesinde istihdam edilen 608 işçiyi değişik birimlerinde çalıştırmaktadır.

Tablo 1: Norm Kadro Esasına Göre Kadro Durumu

	Toplam Norm Kadro	Dolu Kadro	Boş Kadro
Memur	690	183	507
İşçi	343	130	213
Sözleşmeli	-	12	-12
Toplam	1033	325	708

Tablo 2: Personelin Statülerine ve Birimlere Göre Dağılımı

Sıra No.	Müdürlük Adı	Memur	İşçi	Sözleşmeli	Toplam
1	Özel Kalem Müdürlüğü	4	9	0	13
2	Basın Yayın Ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü	1	2	1	4
3	Bilgi İşlem Müdürlüğü	2	1	0	3
4	Hukuk İleri Müdürlüğü	4	0	2	6
5	Yazı İşleri Müdürlüğü	3	3	0	6
6	İnsan Kaynakları Ve Eğitim Müdürlüğü	7	2	0	9
7	Mali Hizmetler Müdürlüğü	31	15	0	46
8	Kültür Ve Sosyal İşler Müdürlüğü	5	2	0	7
9	Kadın Ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü	6	0	0	6
10	İmar Ve Şehircilik Müdürlüğü	21	8	4	33
11	Yapı Kontrol Müdürlüğü	9	2	1	12
12	Kentsel Dönüşüm Müdürlüğü	1	1	2	4
13	Ruhsat Ve Denetim Müdürlüğü	2	3	0	5
14	Sivil Savunma Uzmanlığı	1	0	0	1
15	Evlendirme Memurluğu	2	2	0	4
16	Zabıta Müdürlüğü	52	2	0	54
17	Park Ve Bahçeler Müdürlüğü	4	9	2	15
18	Çevre Koruma Ve Kontrol Müdürlüğü	2	12	0	14
19	Fen İşleri Müdürlüğü	17	28	0	45
20	Destek Hizmetleri Müdürlüğü	7	29	0	36
21	Muhtarlık İşleri Müdürlüğü	2	0	0	2
	Genel Toplam	183	130	12	325

İlçe Belediyelerindeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanınca yapılır. 5393 sayılı Belediye Kanununu "Norm kadro ve personel istihdamı" başlıklı 49'uncu maddesinin 7'inci fıkrası gereği, belediye başkanınca, norm kadrosunda belediye başkan yardımcısı bulunan belediyelerde norm kadro sayısına bağlı kalınmaksızın; belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, nüfusu 50.000'e kadar olan belediyelerde bir, nüfusu 50.001-200.000 arasında olan belediyelerde iki, nüfusu 200.001-500.000 arasında olan belediyelerde üç, nüfusu 500.000 ve

fazla olan belediyelerde dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilir. Teşkilatlanmada oluşturulan her birim, kendi faaliyet ve görev alanları ile ilgili yönetmeliklerini hazırlayarak, belediye meclisinin onayından geçirerek yürürlüğe koyar ve bu esaslar üzerinden faaliyetlerini sürdürür. Belediyede çalışan memur ve sözleşmeli personel 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na; işçiler ise 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre yapılır.

1.3. Mali Yapı

Belediye bütçesi, program bütçe esasına göre hazırlanmak suretiyle mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir meclis kararıdır.

Akdeniz Belediyesinin 2018 Mali Yılı Gider Bütçesi için 177.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş, önceki yıldan devreden 13.293.357,75 TL ödenekle birlikte 2018 yılı ödeneği toplamı 190.293.357,75 TL olmuştur. Yıl içinde 128.697.664,89 TL Bütçe Gideri yapılmış, 18.948.022.86 TL ödenek iptal edilmiş, kalan 42.647.670 TL ödenek ise 2019 yılına devretmiştir.

Belediyenin 2018 yılı tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 3: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması Tablosu

BÜTÇE GİDERİNİN EKONOMİK KODU	Başlangıç Ödeneği (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	31.836.000,00	28.882.756,50	90,72
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	6.148.000,00	4.792.698,00	77,95
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	67.376.000,00	68.955.340,17	102,34
04- Faiz Gideri	4.001.000,00	934.421,10	23,35
05- Cari Transferler	5.766.000,00	4.049.019,63	70,22
06- Sermaye Giderleri	43.051.000,00	20.569.909,02	47,78
07- Sermaye Transferleri	2.221.000,00	513.520,47	23,12

09- Yedek Ödenekler	16.601.000,00	-	-
BÜTÇE GİDERLERİ TOPLAMI	177.000.000,00	128.697.664,89	

Tablo 4: Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırması Tablosu

BÜTÇE GELİRİNİN EKONOMİK KODU	Başlangıç Ödeneği (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	35.918.000,00	46.207.225,10	128,64
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	14.904.000,00	3.435.386,96	23,05
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	2.110.000,00	8.378.528,71	397,08
05- Diğer Gelirler	61.918.000,00	74.076.670,12	119,63
06- Sermaye Gelirleri	40.008.000,00	131.638,00	3,28
08-Alacaklardan Tahsilat	2.000,00	-	-
BÜTÇE GELİRİ TOPLAMI	154.860.000,00	132.229.448,89	
09- Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	- 160.000,00	-379.534,74	237,20
10- Finansman	22.300.000,00		
NET BÜTÇE GELİRİ	177.000.000,00	131.849.914,15	

Akdeniz Belediyesi'nin ayrıca "Akdeniz Belediyesi Personel Limited Şirketi" adıyla 30.03.2018 tarihinde kurulmuş olan bir şirketi bulunmaktadır. Şirketin ödenmiş sermayesi 100.000,00 TL olup tamamı Akdeniz Belediyesine aittir. Şirkette 608 işçi çalışmaktadır. 2018 yılı karı 1.915.025,00 TL'dir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Belediyenin muhasebe kayıt sistemi, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup kayıt işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenerek 27.05.2016 tarih 29724 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

Belediye, web tabanlı BELSİS Bilgi Sistemlerini kullanmaktadır. Kullanılan programda tahakkuk, tahsilat, terkin, maaş yada satın alma gibi tüm modüller birbirine entegre şekilde çalışmaktadır. Bu programın içindeki muhasebe, gelir-gider ve maaş-özlük ana modülleri ile muhasebe işlemlerini yapmakta, mali tabloları ile bütçe ve kesin hesabı hazırlamakta, memur ve işçi maaş bordrolarını düzenlemekte ve diğer gelir ve gider hesabı hizmetlerini görmektedir.

İnternet sitesi üzerinde e-belediye sistemi kurulu olup, vatandaşlar belediyeye gelmeden borç sorgulama ve ödeme işlemlerini online olarak yapabilmekte ve kendilerine ait beyanlarını, eski ödemelerini, tahakkuklarını ve belediye ile ilgili her türlü iş ve işlemlerini görüntüleyebilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün

belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 üçüncü Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18

standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat uyarınca, Mersin Akdeniz Belediyesince Kamu İç Kontrol Sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi çalışmaları, Belediyenin yönetim sorumluluğu kapsamında müdürlüklerle ortak çalışma yapılarak Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı hazırlanmıştır.

Bu çerçevede; Belediye’de Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ve kurumlara gönderilen Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Rehberi de dikkate alınarak etkin bir iç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanmasının sağlanması çalışmaları devam etmektedir. Bu bağlamda Akdeniz Belediye’sinde;

Tüm personel tarafından etik sözleşmesinin imzalandığı,

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumlulukların açık şekilde belirlendiği,

Stratejik planın, idarenin kendi birimleri ve personelinin katkılarıyla hazırlandığı,

Performans programının hazırlandığı,

İdare bütçesinin stratejik plan ve performans programına uygun olarak hazırlandığı,

İç kontrol güvence beyanlarının alındığı,

Kurumsal risk yönetim çalışmalarının yapıldığı,

Ön mali kontrol sisteminin, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurulduğu,

Mali Hizmetler Müdürlüğü’nde mali iş akış şemalarının hazırlandığı,

Faaliyet sonuçları ve değerlendirmelerin idare faaliyet raporunda gösterildiği,

Buna karşılık;

Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sisteminin henüz geliştirilmediği,

İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planının tüm standartlarıyla hazırlanmadığı,

İç kontrol sistemine ilişkin yıllık değerlendirmelerin yapılmadığı,

İç denetçinin atanmadığı ve iç denetim biriminin oluşturulmadığı anlaşılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Mersin Akdeniz Belediyesi 2018 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması

Akdeniz Belediyesinin 2018 yılı sonu itibariyle geçici kabulü yapılmamış yapım işlerinin tutarı ile 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının borç bakiyesi tutarının eşit olmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının niteliğini açıklayan 204'üncü maddesinde bu hesabın, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Yönetmelik'in 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının işleyişini açıklayan 205'inci maddesine göre, tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, geçici kabulü idarece onaylanan yapım işlerine ilişkin tutarların 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabından ilgili maddi duran varlık hesaplarına aktarılmaları ve geçici kabulü yapılmamış yapım işlerinin ise bu hesapta izlenmeye devam edilmesi gerekmektedir. Ancak 2018 yılı sonu itibariyle geçici kabulü yapılmayan yapım işleri tutarı 13.354.750,00 TL iken 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının borç bakiyesi 25.662.616,33 TL'dir. Bu sebeple 2018 yılı bilançosunda 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı 12.307.866,33 TL fazla görünmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetele 2019 yılında gerekli düzeltme kayıtlarının yapıldığı

ifade edilmekte olup yevmiye kayıtları tarafımıza gönderilmiştir.

Sonuç olarak kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta bulgu konusu husus kabul edilmiş olup 2019 yılında gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Ancak, denetim görüşü verilen 2018 yılı bilançosunda 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabındaki hata devam etmektedir.

BULGU 2: Tahsis Edilen Taşınmazların Muhasebe Kaydının Yapılmaması

Yapılan denetim ve incelemeler neticesinde, Belediye tarafından kamu kurumlarına yapılan 10 adet taşınmaz tahsisinin muhasebe kayıtlarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 252 Binalar Hesabı "Hesabın Niteliği" başlıklı 192'nci maddesinde;

"Binalar hesabı, eklenti ve bütünleyici parçaları dâhil olmak üzere, kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan binalar ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılır."

"Hesabın İşleyişi" başlıklı 193'üncü maddesinde ise;

"Tahsise konu edilen binalar tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden bu hesaba alacak, 500-Net Değer Hesabına borç kaydedilir. Ayrıca, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarı 500-Net Değer Hesabına alacak, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilir."

İfadeleri yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereği belediyenin tahsis ettiği taşınmazları, muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden Binalar Hesabına alacak ve Net Değer Hesabına borç, ayrılmış amortisman tutarının da Net Değer Hesabına alacak, Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydetmesi gerekirken, kaydın yapılmaması nedeniyle 252 Binalar Hesabı ve 500 Net Değer Hesabı 2.817.000,00 TL mali tablolarda hatalı görünmektedir.

Kamu idaresi cevabında; *"Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri gereği Belediyemizin tahsis ettiği taşınmazlar, muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden Binalar hesabına alacak ve Net Değer Hesabına borç, ayrılmış amortisman tutarının da Net Değer Hesabına alacak. Birikmiş Amortisman Hesabına Borç kaydı yapılarak Mali Hizmetler Müdürlüğümüze bildirilmiştir."* denilmektedir.

Sonuç olarak bulgu konusu husus kabul edilmiş olup gerekli işlemlerin yapıldığı

belirtilmiştir. Ancak, söz konusu muhasebe kayıtlarının yevmiye numarası ve tarihi belirtilmemiştir. Ayrıca, 2018 yılı bilançosunda 252 Binalar Hesabı ve 500 Net Değer Hesabında tespit edilen hata mevcudiyetini korumaktadır. Gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Çukurova Kalkınma Ajansı Payının Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi

Kurum tarafından Kalkınma Ajansına ödenen katılım payının, 363 Kamu İdareleri Payları Hesabı yerine, 320 Bütçe Emanetleri Hesabında izlendiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 363 Kamu idareleri Payları Hesabının niteliğini düzenleyen 276'ncı maddesinde;

“ Bu hesap, bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılır.” hükmü,

Hesabın işleyişini düzenleyen 277' nci maddesinde ise;

“Kamu idareleri payları hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Alacak

1) Bütçe geliri olarak tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarlar bir taraftan bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 835- Gider Yansıtma Hesabına alacak, 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç kaydedilir.

b) Borç

1) Bu hesapta kayıtlı tutarlardan nakden veya mahsuben ödenen tutarlar bu hesaba borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedilir.” Hükmü yer almaktadır.

Bu maddelere göre; 363 Kamu İdareleri Payları Hesabının bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmektedir. Geçmiş yıl kesinleşmiş tahsisli olmayan bütçe gelirleri üzerinden ilgili mevzuata göre hesaplanıp aktarılan ajans payları bu hesapta muhasebeleştirilmelidir.

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 19'uncu maddesinin (d) bendi gereği ödemesi gerekli olan katılım payının, 363 hesabı yerine 320 hesabına kaydedilmesi nedeniyle, 320 Bütçe Emanetleri Hesabı ve 363 Kamu İdareleri Payları Hesabı, mali tablolarda 513.520,47 TL hatalı görünmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "31.12.2018 Tarih ve 7438 no'lu fiş ile Çukurova Kalkınma Ajansı payı hesabına 513.520.47-TL'nin kaydı düzeltilmiştir." denilmektedir.

Sonuç olarak İdare tarafından bulguya konu olan hususun düzeltildiği anlaşılmıştır. Ancak katılım payı tutarlarının yıl içerisinde 320 Bütçe Emanetleri Hesabında izlenip, yıl sonunda 363 Kamu İdareleri Payları Hesabına aktarılması doğru bir uygulama değildir. 320 Hesabı kullanılmadan doğrudan 363 Hesabına kayıt yapılması gerekmektedir.

Söz konusu işlemin devam etmesi halinde yıl içerisindeki katılım payı tutarının izlenmesini olumsuz etkileyeceği düşünülmektedir.

Gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 2: Belediye Tarafından Kiraya Verilen Taşınmazlardan Peşin Tahsil Edilen Yıllık Kiraların Gelecek Aylara/Yıllara Ait Gelirler Hesabına Kaydedilmemesi

Yapılan denetim ve incelemeler sonucu, yıllık peşin tahsil edilen kira gelirlerinin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabında, yılı takip eden dönemler için peşin alınan tutarların ise 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabının niteliğini açıklayan 286'ncı maddesinde;

"Bu hesap, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak, gelecek aylara ait olan peşin tahsil edilmiş gelirlerin izlenmesi için kullanılır."

Hesaba ilişkin işlemleri açıklayan 287'nci maddesinde;

“Gelecek aylara ait olarak peşin tahsil edilen gelirler, ilgili oldukları ay sonlarında tahakkuk ettirilmek üzere bu hesapta izlenir.”

Hesabın işleyişini açıklayan 288’inci maddesinde;

“(1) Gelecek aylara ait gelirler hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Alacak

1) Peşin tahsil edilen gelirlerin, içinde bulunulan aya ait olan kısmı 600-Gelirler Hesabına, sonraki aylarda tahakkuk ettirilmesi gereken kısmı bu hesaba, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenler 480-Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına alacak, tahsil edilen tutarın tamamı 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedilir.

...

b) Borç

1) Bu hesapta kayıtlı tutarlardan ilgili oldukları ay sonlarında gelir olarak tahakkuk ettirilenler bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir.”

Hükümleri yer almaktadır.

Mezkur Yönetmeliğin 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının niteliğini açıklayan 335’inci maddesinde;

“Bu hesap, dönem içinde tahsil edilen ancak, gelecek yılların faaliyet hesaplarına dâhil edilecek olan gelirlerin izlenmesi için kullanılır.”

Hesaba ilişkin işlemleri açıklayan 336’ncı maddesinde;

“(1) Peşin tahsil edilen gelirlerden takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenler, ilgili oldukları yılda tahakkuk ettirilmek üzere bu hesapta izlenir.

(2) Dönem sonunda, bu hesapta yer alıp tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalan peşin tahsil edilmiş gelirler düzenlenecek muhasebe işlem fişi ile kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki gelecek aylara ait gelirler hesabına aktarılır.

(3) Gelecek yıllara ait gelirler hesabında kayıtlı tutarlar Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde Maliye Bakanlığınca belirlenecek esas ve usullere göre enflasyon düzeltmesine tabi tutulur. Düzeltmeye esas tutarlar enflasyon düzeltmesinin yapılacağı yılda düzeltme katsayısı, daha önce düzeltilmiş tutarlar ise taşıma katsayısı ile çarpılmak suretiyle düzeltilir. Enflasyon düzeltmesi neticesinde doğacak değer artışları bu hesaba, karşılıkları enflasyon düzeltmesi hesabına kaydedilir.”

İfadeleri yer almaktadır.

2018 yılı mali tabloları incelendiğinde; 712.640,29 TL kira gelirinin yıllık olarak peşin tahsilatı yapıldığı halde 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler ve 480 Gelecek Yıllara ait Gelirler Hesabının kullanılmaması dönemsellik ilkesine ve yukarıda yer alan hükümlere aykırılık oluşturmaktadır.

Kamu idaresi cevabında; “2018 Yılı Düzenlilik Denetim Raporunda tespit edilen Bulgu 4’te yer alan eksiklikler Mali Hizmetler Müdürlüğü ve Bilgi İşlem Müdürlüğüne yapılan çalışmalar sonucunda giderilmiştir. Bundan sonra yapılacak olan kiralamalara ait tahsil edilen kira gelirleri, 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabında, yılı takip eden dönemler için peşin alınan tutarlar ise 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler hesabında izlenecektir.” denilmektedir.

Sonuç olarak İdare tarafından bulgu konusu husus kabul edilmiş olup gerekli işlemlerin yapıldığı belirtilmiştir. Bununla birlikte söz konusu düzeltme kayıtlarına ilişkin yevmiye tarihi ve numarası gönderilmemiştir.

Ayrıca, 2018 yılı bilançosunda 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ve 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına ilişkin hatalı uygulama mevcudiyetini korumaktadır.

Gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 3: Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının Vadesine Uygun Olarak Kullanılmaması

Kurum tarafından gerçekleştirilen ihalelere ilişkin olarak mevzuat gereği yüklenicilerden alınan teminatların süreleri itibariyle bir yıldan uzun veya kısa ayrımı yapılmaksızın tamamının bir yıldan kısa süreli gibi ele alınıp 430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı yerine 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında takip edildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 430 Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 320'nci maddesinde;

"Bu hesap, mevzuatları gereği nakden veya mahsuben tahsil edilen ve bir yıldan uzun vadede iade edilecek olan depozito ve teminatların izlenmesi için kullanılır."

Denilmektedir.

Bu hesaba kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına düşenler 430 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına borç, 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına alacak kaydedilecektir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinde belirtilen "Dönemsellik" ilkesi gereği, kamu idarelerinin faaliyetlerini belirli dönemler itibariyle raporlamaları ve diğer dönemlerden bağımsız olarak saptamaları esastır. Dönemsellik ilkesine uygun olmayacak şekilde bir yıldan uzun vadeli teminatların da bir yıldan daha kısa süreli gibi addedilip 430 Hesabı yerine 330 Hesabının kullanılması mevzuata uygun değildir.

Kamu idaresi cevabında; *"Belediye tarafından gerçekleştirilen ihalelerde süreleri sonraki yıla sarkan ihalelerde 430 no'lu alınan depozito ve teminatlar hesabında takip edilecektir."* denilmektedir.

Sonuç olarak İdare bulguda belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 4: Eğlence Vergisi Mükellefi Olan İşletmelerden Eğlence Vergisi Alınmaması

Yapılan denetim ve incelemelerde eğlence vergisi alınması gereken mükelleflere ilişkin tahakkuk ve tahsilatın yapılmadığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile belediye ve mücavir alan sınırları içindeki eğlence faaliyetleri eğlence vergisinin konusuna alınmıştır. Kanunun 17'nci ve 21'inci maddelerinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu hüküm altına alınmıştır. Kanunun 19'uncu maddesinde de istisna ve muafıklar sayılmaktadır.

Kanunun 21'inci maddesinde ise eğlence vergisinin konusuna giren faaliyetler sayılmış, maddenin I/5 nolu ayrımında, sirkler, lunaparklar, çalgılı bahçeler ve benzerlerinden

%20 oranında eğlence vergisi alınacağı belirtilmiştir. Ayrıca Kanununun 20/3'üncü maddesinde, biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için, mezkur Kanun'un 96'ncı maddesine göre belirlenen miktarda eğlence vergisi ödeneceği hükme bağlanmıştır.

Kanununun 22'nci maddesinde ise eğlence vergisinin biletle girilen yerlerde bilet bedellerine eklenmek suretiyle hesaplanacağı ve belediye tarafından özel damga konulması sırasında ödeneceği, biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinde ise her aya ait verginin o ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar ilgili belediyeye yatırılması gerektiği ifade edilmiştir.

Ruhsat ve Denetim Müdürlüğünden temin edilen ruhsat verilen işyerleri listeleri incelendiğinde 8 adet bar ruhsatına sahip iş yeri olmasına rağmen bu mükelleflere ilişkin tahakkuk ve tahsil işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; *“Belediyemiz 2018 mali yılı içerisinde muhtelif mükelleflerimizden Eğlence Vergisi olarak 8.123,00-TL tahakkuk ve tahsilat işlemi gerçekleşmiştir. Raporla eğlence vergisinin alınmadığının tespit edildiğinin belirtilen bar ruhsatına sahip 8 adet işyerinin eğlence vergisine tabi olmaları için Kanun ve Yönetmelik hükümlerine uygun olarak açılmalarının yanı sıra ayrıca fiilen faaliyette bulunmaları gerekmektedir. Geçmiş yıllarda Emniyet Müdürlüğü ve Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlığınca yapılan denetimlerde bu tarz işyerlerinin çoğunun faaliyeti terk ettiği ve kapalı olduğu, faaliyette olanların ise gündüz kapalı olduğu ve geceleri birahane şeklinde çalıştıkları, canlı müzik yapıp yapmadıklarının belli olmadığı tespit edilmiştir.*

Raporla belirtilen bu hususla ilgili Zabıta Müdürlüğü ile Mali Hizmetler Müdürlüğü Gelir Yoklama Servisince denetim ekibi oluşturularak, bu işyerlerinin gündüz kapalı olması nedeniyle, gece yerinde tespit yapılmak suretiyle ayda kaç iş günü canlı müzik yaptıkları belirlenerek ivedilikle kayıt altına alınmaları sağlanacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta iş yerlerine ilişkin denetimlerin Emniyet Müdürlüğü ile Mersin Büyükşehir Belediyesi tarafından gerçekleştirildiği ve 2018 yılında değil geçmiş yıllarda yapıldığı belirtilmektedir. Ancak, söz konusu iş yerleri Akdeniz Belediyesinin yetki ve sorumluluk alanında bulunmaktadır.

Ayrıca idarenin *“bu tarz işyerlerinin çoğunun faaliyeti terk ettiği ve kapalı olduğu,*

faaliyette olanların ise gündüz kapalı olduğu ve geceleri birahane şeklinde çalıştıkları...” şeklinde verdiği cevap söz konusu 8 adet işyerinin durumuna ilişkin net bir bilgi içermemektedir.

Tarafımızca Ruhsat ve Denetim Müdürlüğünden 2018 yılında faaliyette bulunan eğlence vergisine tabi işyerleri listesi istenmiş olup bu kapsamda faaliyette bulunan 8 adet bar olduğu bilgisi alınmıştır.

Yapılan denetim sonucunda, söz konusu işyerlerinin tamamında ruhsatlarda yer alan faaliyet konusunun bar olarak düzenlendiği ve canlı müzik izni verildiği görülmüştür. Bu kapsamda 1 işyerine 2018 yılında bar ruhsatı ve canlı müzik izin belgesi verildiği, 1 işyerine 2018 yılında canlı müzik izin belgesi verildiği, 2 işyerine 27.12.2017 tarihinde canlı müzik izin belgesi verildiği ve 1 işyerine 30.11.2017 tarihinde canlı müzik izin belgesi verildiği diğer 3 işyerine ise 2012, 2014 ve 2009 yıllarında ruhsat verildiği ve yine bu yıllarda canlı müzik izin belgesi düzenlendiği tespit edilmiştir.

Bu sebeple 5 adet işyerinin 2018 yılında faaliyette bulunduğu aşikar olup idarenin de cevabında belirttiği üzere Zabıta Müdürlüğü ile Mali Hizmetler Müdürlüğü Gelir Yoklama Servisince denetim ekibi oluşturularak gerekli kontrollerin yapılması ve bu kapsamda tahakkuk tahsis işlemlerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 5: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Belirlenmemesi ve Herhangi Bir Tahsilatın Yapılmaması

Akdeniz Belediyesi tarafından telekomünikasyon altyapı ve şebekelerinden alınması gereken geçiş hakkı bedelleri konusunda bir belirleme yapılmadığı ve dolayısıyla herhangi bir tahsilatın olmadığı görülmüştür.

Sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerecin taşınmazlardan geçirilmesiyle ilgili geçiş hakkına, bu hakka ilişkin uygulanacak ücret tarifesine ve yönetmelik kapsamındaki işlemlerin denetlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla 27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik, elektronik haberleşme altyapısı, elektronik haberleşme şebekesi, geçiş hakkı,

geçiş hakkı sağlayıcısı, işletmeci, geçiş hakkı ücreti ve geçiş hakkı ücret tarifesi gibi birçok kavramı tanımlamıştır.

Yine aynı Yönetmelik'te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, Yönetmelik'te belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şeklinin sözleşmede yer alacağı hüküm altına alınmış ve ayrıca 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik'e eklenmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemeler ve açıklamalar çerçevesinde, geçiş hakkı ücretlerinin yönetmelikte öngörülen azami haddi aşmayacak şekilde belirlenerek takip ve tahsil edilmesi gerekmektedir.

***Kamu idaresi cevabında;** "05.04.2019 tarih ve 44614652-190.14-1.41964 sayılı Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlığı Yol Yapım Bakım ve Onarım Dairesi Başkanlığı AYKOME Şube Müdürlüğü tarafından ilgili kurumlarla görüşülerek protokol imzalamış olup geçiş hakkı ücretinin tahsilinin Mersin Büyükşehir Belediyesi'nce yapıldığı belirtilmiştir.*

2019 yılı ve sonrasında Belediyemiz ile ilgili kurumlar arasında protokol imzalanarak geçiş hakkı ücretleri tahsil edilerek gereği yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta bulgu konusu husus kabul edilmiş olup geçiş hakkı ücretlerinin protokol kapsamında Mersin Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsil edildiği belirtilmektedir. Ancak, Akdeniz Belediyesinin sorumluluğunda bulunan alanlara ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin yine ilgili İdare tarafından tahsil edilmesi gerekmektedir. Ayrıca söz konusu protokol tarihi 2019 yılıdır, bulgu konusu husus ise 2018 yılını kapsamaktadır.

Sonuçta, İdare gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 6: Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Bir Kısımının Tahakkuk Kaydı Yapılmadan Tahsilatın Doğrudan Gelir Kaydedilmesi

Belediyenin muhasebe kayıtları incelendiğinde 8.822.893,89 TL Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi tahsil edildiği ancak yapılan bu tahsilata ilişkin 958.285,98 TL'lik tutarın tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 39'uncu maddesinde elektrik enerjisini tedarik eden veya havagazını dağıtan kuruluşların tahsil ettikleri vergiyi, tahsil tarihini takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar belediyeye bir beyanname ile bildirmeye ve vergiyi aynı sürede ödemeye mecbur oldukları belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının niteliğini açıklayan 86'ncı maddesinde bu hesabın, mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen faaliyet alacakları ile duran varlıklar ana hesap grubu içerisindeki gelirlerden alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda vadesi bir yılın altına inenler ve bunlardan yapılan tahsilat ve terkinlerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir. Söz konusu Yönetmelik'in 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına ilişkin işlemleri düzenleyen 87'nci maddesinde ise ilgili servislerce tahakkuk bordroları ile ya da tahakkuk fişleri ile muhasebe birimine bildirilen gelirlerden alacak tahakkuklarının, düzenlenecek muhasebe işlem fişiyle ilgili hesaplara alınarak tahakkuk kayıtlarının yapılacağı belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere elektrik ve havagazı tüketim vergisi beyana dayalı bir vergi olup muhasebe birimleri tarafından alınan beyannameler üzerine alacak tahakkuk kayıtlarının yapılması, mükelleflerin yaptığı ödemeler üzerine de söz konusu tutarların tahakkuk kayıtlarından düşülmesi gerekmektedir. Tahakkuk kayıtlarının yapılmaması beyan edildiği halde tahsilatı gerçekleşmeyen alacakların varlığı durumunda, söz konusu alacağın takip edilmesini ve mali tablolarda görünmesini engelleyecektir.

***Kamu idaresi cevabında;** “Belediyemiz tarafından verilen beyanların tahakkuk işlemleri yapıldıktan sonra tahsilatı yapılacaktır.”* denilmektedir.

Sonuç olarak İdare, tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

BULGU 7: Yevmiye Defterinde Geriye Dönük Kayıt Değiştirilmesi

Yevmiye defterinde yer alan muhasebe kayıtlarından bazılarının herhangi bir düzeltme kaydı yapılmadan değiştirildiği görülmüştür.

Mahalli idarelerin de kapsamında olduğu Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “Kayıt düzeni ve kayıt düzeltmesi” başlıklı 18'inci maddesinde;

“Kamu idarelerinin muhasebe birimleri, muhasebe işlemlerini, gerçekleştirme sırasına göre düzenli bir şekilde hesap dönemi başında “1” den başlamak üzere hesap döneminin

sonuna kadar numaralandırarak kaydederler. Muhasebe kayıtları ancak yeni bir muhasebe kaydı ile düzeltilir. Muhasebe belgesinde düzeltme işleminin gerekçesine yer verilir.”

Denilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “Kullanılacak defterler ve kayıt düzeni” başlıklı 44'üncü maddesinde;

“... ”

a) Yevmiye defteri (Örnek-37)

1) Yevmiye defteri, kayda geçirilmesi gereken işlemlerin yevmiye tarih ve numarasıyla ve maddeler halinde düzenli olarak yazıldığı müteselsil sıra numaralı defterdir. Yevmiye defterine açılış kaydı yapıldıktan sonra, günlük işlemler muhasebeleştirme belgelerine dayanılarak kaydedilir.

... ”

Hükmü yer almaktadır.

Muhasebe kayıtlarının yer aldığı programa ilişkin veriler ile yevmiye defteri karşılaştırıldığında, geçmişte yapılan bazı muhasebe kayıtlarına ilişkin düzeltme işlemlerinin yeni bir muhasebe kaydıyla yapılmadığı, kullanılan program üzerinden ilgili muhasebe kaydının değiştirildiği görülmüştür.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine göre muhasebe kayıtlarının ancak yeni bir muhasebe kaydıyla düzeltilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Raporda yevmiye defterinde yer alan muhasebe kayıtlarından bazılarının herhangi bir düzeltme kaydı yapılmadan değiştirildiğinin görüldüğü belirtilmiştir.

Muhasebe kayıtlarının yer aldığı programa ilişkin veriler ve yevmiye defteri karşılaştırıldığında, geçmişte yapılan bazı muhasebe kayıtlarına ilişkin düzeltme işlemlerinin yeni bir muhasebe kaydıyla yapılmadığı, kullanılan program üzerinden ilgili muhasebe kaydının değiştirildiği görülmüştür.

Hatalı yapılan kaydın Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “Kullanılacak defterler ve kayıt düzeni” başlıklı 44'maddesinin yevmiye defterleri ile ilgili

bölümde belirtildiđi şekilde yeni bir muhasebe kaydıyla düzeltilecektir.” denilmektedir.

Sonuç olarak İdare, bulguda belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>

9. EKLER**EK 1: KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR****AKDENİZ BELEDİYESİ 2018 YILI KARŞILAŞTIRMALI BİLANÇOSU**

		2016	2017	2018
		TL	TL	TL
I	DÖNEN VARLIKLAR	83.710.256,55	91.412.087,25	88.887.568,04
A	HAZIR DEĞERLER	2.585.979,13	6.726.746,76	9.307.739,20
1	Kasa Hesabı	0	0	0
2	Alınan Çekler Hesabı	0	0	0
3	Banka Hesabı	2.226.169,96	6.156.979,63	8.706.703,32
4	Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesa (-)	0	0	0
5	Proje Özel Hesabı	0	0	0
6	Döviz Hesabı	0	0	0
7	Döviz Gönderme Emirleri Hesabı (-)	0	0	0
8	Diğer Hazır Değerler Hesabı	0	0	0
9	Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesab	359.809,17	569.767,13	601.035,88
B	MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	0	0	0
3	ÖZEL KESİM TAHVİL SENET VE BONOLARI HESABI	0	0	0
3	KAMU KESİMİ TAHVİL SENET VE BONOLARI HESABI	0	0	0
1	Menkul Varlıklar Hesabı	0	0	0
2	Diğer Menkul Kıymet ve Varlıklar Hesabı	0	0	0
C	FAALİYET ALACAKLARI	34.772.747,68	38.292.581,93	33.247.441,25
1	Gelirlerden Alacaklar Hesabı / Alıcılar	473.920,41	123.731,90	57.145,95
2	Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı	32.105.105,85	36.909.515,36	29.952.390,79
3	Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar	2.177.061,22	1.235.631,93	3.201.905,27
4	Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı	16.660,20	23.702,74	35.999,24
5	Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı	0	0	0
D	KURUM ALACAKLARI	0	0	0
1	Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hes	0	0	0
2	Takipteki Kurum Alacakları Hesabı	0	0	0
E	DİĞER ALACAKLAR	294.799,28	360.980,34	365.707,53
1	Kişilerden Alacaklar Hesabı	294.799,28	360.980,34	365.707,53
F	STOKLAR	240.659,22	203.629,90	141.395,57
1	İlk Madde ve Malzeme Hesabı	240.659,22	203.629,90	141.395,57
2	Ticari Mallar Hesabı	0	0	0
3	Diğer Stoklar Hesabı	0	0	0
G	ÖN ÖDEMELER	303.087,10	421.768,29	530.670,15
1	İş Avans ve Kredileri Hesabı	0	0	0

2	Personel Avansları Hesabı	0	0	0
3	Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı	303.087,10	401.826,29	530.670,15
4	Akreditifler Hesabı	0	0	0
5	Mahsup Dönemine Aktarılan Avans ve Kredi	0	19.942,00	0
6	Proje Özel Hesabından Verilen Avans ve A	0	0	0
7	Doğrudan Dış Proje Kredi Kullanımları Av	0	0	0
H	GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAH	0	0	0
1	GELECEK AYLARA AİT GİDERLER HESABI	0	0	0
I	DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	45.512.984,14	45.406.380,03	45.294.614,34
1	Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı	45.512.984,14	45.406.380,03	45.294.614,34
2	İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı	0	0	0
2	Sayım Noksanları Hesabı	0	0	0
II	DURAN VARLIKLAR	232.289.437,83	80.543.434,16	99.326.140,89
A	Menkul Varlıklar	0	0	0
1	Menkul Varlıklar Hesabı	0	0	0
2	Diğer Menkul Kıymet ve Varlıklar Hesabı	0	0	0
B	FAALİYET ALACAKLARI	1.184.613,98	646.111,12	1.739.587,68
1	Gelirlerden Alacaklar Hesabı/Alıcılar He	0	0	0
2	Gelirlerden Tecilli ve Tehirli Alacaklar	1.184.613,98	646.111,12	1.739.587,68
4	Verilen depozito ve teminatlar hesabı	0	0	0
3	Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı	0	0	0
C	KURUM ALACAKLARI	0	0	0
1	Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hes	0	0	0
D	MALİ DURAN VARLIKLAR	8.258.460,60	9.405.108,26	10.711.804,00
1	Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler He	7.858.460,60	9.005.108,26	10.311.804,00
2	Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırıl	400.000,00	400.000,00	400.000,00
3	SERMAYE TAAHHÜTLERİ (-)	0	0	0
E	MADDİ DURAN VARLIKLAR	222.846.363,25	70.492.214,78	86.453.881,04
1	Arazi ve Arsalar Hesabı	93.614.975,26	23.503.006,00	23.595.022,20
2	Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	18.252.994,63	11.360.127,88	11.360.127,88
3	Binalar Hesabı	72.600.010,03	30.374.000,00	30.374.000,00
4	Tesis, Makine, Cihaz ve Aletler Hesabı	2.899.162,77	3.060.915,40	2.983.965,34
5	Taşıtlar Hesabı	2.017.125,89	2.097.101,49	3.390.944,08
6	Demirbaşlar Hesabı	3.399.184,65	3.683.415,63	4.143.636,50
7	Diğer Maddi Duran Varlıklar Hesabı	0	0	0
8	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	9.912.153,13	12.714.606,02	15.056.431,29
9	Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı	39.975.063,15	8.844.254,40	25.662.616,33
0	Yatırım Avansları Hesabı	0	284.000,00	0
F	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0	0	0
1	Haklar Hesabı	1.309.007,34	1.707.827,51	1.846.126,99
2	Özel Maliyetler Hesabı	0	0	0
3	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	1.309.007,34	1.707.827,51	1.846.126,99

G	GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TA	0	0	0
1	Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı	0	0	0
H	DİĞER DURAN VARLIKLAR	0	0	420.868,17
1	Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran	284.592,86	284.592,86	705.461,03
2	Diğer Çeşitli Duran Varlıklar Hesabı	0	0	0
3	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	284.592,86	284.592,86	284.592,86
	AKTİF TOPLAMI	315.999.694,38	171.955.521,41	188.213.708,93
1	GÖNDERİLECEK BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	0	0	0
2	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN KULLANILACAK ÖDENEKLER HESABI	0	0	0
B	NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET HESAPLARI	15.121.347,40	14.667.805,77	14.402.126,20
1	TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	15.121.347,40	14.667.805,77	14.402.126,20
2	KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMETLER HESABI	0	0	0
C	TAAHHÜT HESAPLARI	58.782.530,89	53.180.537,70	29.737.871,20
1	GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	58.782.530,89	53.180.537,70	29.737.871,20
D	Diğer Nazım Hesaplar	0	0	7.321.360,00
1	Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı	0	0	7.321.360,00
2	MADDİ DURAN VARLIKLARIN KİRA VE İRTİFAK HAKKI GELİRLERİ	0	0	0
	GENEL TOPLAM	389.903.572,67	239.803.864,88	239.675.066,33

		2016	2017	2018
		TL	TL	TL
III	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	98.581.695,73	56.254.172,88	48.595.572,66
A	KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	0	2.200.684,21	2.154.790,66
1	Banka Kredileri Hesabı	0	2.200.684,21	2.154.790,66
2	Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı	0	0	0
3	Cari Yılda Ödenecek Tahviller Hesabı	0	0	0
4	Kısa Vadeli Diğer İç Mali Borçlar Hesabı	0	0	0
B	KISA VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR	0	0	0
1	Cari Yılda Ödenecek Dış Mali Borçlar Hes	0	0	0
C	FAALİYET BORÇLARI	11.284.775,46	10.952.971,05	3.119.474,80
1	Bütçe Emanetleri Hesabı	11.284.775,46	10.952.971,05	3.119.474,80
2	Bütçeleştirilecek Borçlar Hesabı	0	0	0
D	EMANET YABANCI KAYNAKLAR	11.971.738,85	8.185.405,55	3.738.070,88

1	Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı	957.737,89	1.281.359,01	1.283.116,87
2	Emanetler Hesabı	11.014.000,96	6.904.046,54	2.454.954,01
E	ALINAN AVANSLAR	0	0	0
1	Alınan Sipariş Avansları Hesabı	0	0	0
2	Alınan Diğer Avanslar Hesabı	0	0	0
F	YILLARA YAYGIN İNŞAAT VE ONARIM HAKEDİŞL	0	0	0
1	Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakedişl	0	0	0
G	ÖDENECEK VERGİ ve DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	75.325.181,42	34.404.918,59	37.851.621,75
1	Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı	3.241.794,89	726.536,60	700.722,91
2	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hes	3.984.179,53	3.844.655,85	3.793.823,46
3	Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Y	493.895,25	2.414.662,69	2.827.283,39
4	Kamu İdareleri Payları Hesabı	15.224.290,19	14.362.561,06	6.081.600,10
5	Vadesi Geçmiş Ertelenmiş Veya Taksitlend	52.381.021,56	13.056.502,39	24.448.191,89
H	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLAR	0	0	0
1	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	0	0	0
2	Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabı	0	0	0
I	GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAH	0	510.193,48	1.731.614,57
1	Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı	0	0	0
2	Gider Tahakkukları Hesabı	0	510.193,48	1.731.614,57
J	DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0	0	0
1	Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı	0	0	0
2	Sayım Fazlaları Hesabı	0	0	0
3	Diğer Çeşitli Kısa Vadeli Yabancı Kaynak	0	0	0
IV	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	76.344.931,28	131.753.232,81	156.661.468,57
A	UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	9.547.554,80	4.545.820,70	11.966.620,54
1	Banka Kredileri Hesabı	9.547.554,80	4.545.820,70	11.966.620,54
2	Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı	0	0	0
3	Tahviller Hesabı	0	0	0
4	Uzun Vadeli Diğer İç Mali Borçlar Hesabı	0	0	0
B	UZUN VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR	0	0	0
1	Dış Mali Borçlar Hesabı	0	0	0
C	DİĞER BORÇLAR	0	126.557.150,52	138.392.527,26
1	Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı	0	0	0
2	Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendir	0	126.557.150,52	138.392.527,26
D	ALINAN AVANSLAR	0	0	0
1	Alınan Sipariş Avansları Hesabı	0	0	0
2	Alınan Diğer Avanslar Hesabı	0	0	0
E	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	166.612,40	53.337,82	0
1	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	166.612,40	53.337,82	0
2	Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabı	0	0	0

F	GELECEK YILLARA AİT GELİRLER ve GİDER TA	66.630.764,08	596.923,77	6.302.320,77
1	Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı	0	0	0
2	Gider Tahakkukları Hesabı	66.630.764,08	596.923,77	6.302.320,77
G	DİĞER UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0	0	0
1	Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesa	0	0	0
V	ÖZ KAYNAKLAR	141.073.067,37	-16.051.884,28	-17.043.332,30
A	NET DEĞER	188.897.688,44	37.224.633,05	42.703.411,73
1	Net Değer / Sermaye Hesabı	188.897.688,44	37.224.633,05	42.703.411,73
B	DEĞER HAREKETLERİ	0	0	0
1	Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı	0	0	0
2	Değer Hareketleri Sonuç Hesabı	0	0	0
C	YENİDEN DEĞERLEME FARKLARI	0	0	0
1	Yeniden Değerleme Farkları Hesabı	0	0	0
D	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	29.306.587,66	22.975.498,99	18.507.550,72
1	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	29.306.587,66	22.975.498,99	18.507.550,72
E	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	0	-77.131.208,73	-77.131.208,73
1	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları (-)	0	77.131.208,73	77.131.208,73
F	DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	-77.131.208,73	879.192,41	-1.123.086,02
1	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı	0	879.192,41	0
2	Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı (-)	77.131.208,73	0	1.123.086,02

PASİF TOPLAMI		315.999.694,38	171.955.521,41	188.213.708,93
A	ÖDENEK HESAPLARI	0	0	0
1	BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	0	0	0
2	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN ÖDENEKLER HESABI	0	0	0
B	NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET HESAPLARI	15.121.347,40	14.667.805,77	14.402.126,20
1	TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	15.121.347,40	14.667.805,77	14.402.126,20
2	KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET EMANETLERİ HESABI	0	0	0
C	TAAHHÜT HESAPLARI	58.782.530,89	53.180.537,70	29.737.871,20
1	GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	58.782.530,89	53.180.537,70	29.737.871,20
D	Diğer Nazım Hesaplar	0	0	7.321.360,00

1	Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı	0	0	7.321.360,00
GENEL TOPLAM		389.903.572,67	239.803.864,88	239.675.066,33

**AKDENİZ İLÇE BELEDİYESİ
FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU**

KOD	GİDERİN TÜRÜ	2016	2017	2018	KOD	GELİRİN TÜRÜ	2016	2017	2018
630.01	Personel Giderleri	28.153.478,90	26.828.613,51	28.882.756,50	600.01	Vergi Gelirleri	49.195.715,65	44.890.307,93	57.631.481,13
630.02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	4.717.587,54	4.608.293,16	4.792.698,00	600.03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2.986.085,56	4.222.332,32	3.583.928,61
630.03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	46.658.007,20	50.924.360,22	77.112.592,71	600.04	Alınan Bağış ve Yardımlar	84.811,53	6.480.766,00	11.424.881,99
630.04	Faiz Giderleri	67.751.071,10	14.890.349,32	7.861.239,19	600.05	Diğer Gelirler	55.256.572,60	67.822.971,49	75.752.533,49
630.05	Cari Transferler	2.135.036,82	3.271.952,71	2.742.323,89	600.06	Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	0,00
630.07	Kalkınma Ajanslarına	0,00	417.785,25	513.520,47	600.11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	89.800,00	234.982,45	1.660.535,74

630.12	Gelirlerin Red ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	0,00	4.706,20	12.405,40					
630.13	Amortisman Giderleri	5.317.680,91	3.201.273,60	2.480.124,75					
630.14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	20.375.904,64	6.035.148,98	9.085.899,15					
630.20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	9.635.427,86	12.590.315,55	17.692.886,92					
630.25	Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak Devredilen Mali Olmayan Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	0,00	0,00	0,00					
GİDERLER TOPLAMI		184.744.194,70	122.772.167,78	151.176.446,98	GELİRLER TOPLAMI	107.612.985,34	123.651.360,41	150.053.360,96	
					FAALİYET SONUCU(+/-)	-77.131.208,73	879.192,41	-1.123.086,02	

EK 2: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Avukatlık Vekâlet Ücreti Tutarlarından Gelir Kaydı Yapılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kurum tarafından düzeltici işlem tesis edildi
Belediye Tarafından Kiraya Verilen Taşınmazlara İlişkin Alınan Bedellerin Muhasebe Kaydının Hatalı Yapılması	2017	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu yapıldı (Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümü, Bulgu No:2)
Gelir Kaydedilmeyen Bütçe Emanetlerinin Bulunması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kurum tarafından düzeltici işlem tesis edildi
Akdeniz Belediyesi Bina Vergisi Tarh ve Tahakkuk İşlemlerinde Bina İnşaat Sınıflarının Yanlış Tespit Edilmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kurum tarafından düzeltici işlem tesis edildi

Büyükşehir Belediyesince Park Yeri Olarak İşletilen Yerlerden Elde Edilen Gelirlerin İlçe Belediyesine Aktarılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kurum tarafından düzeltici işlem tesis edildi
Emlak Vergisine Esas Mahal Listelerinde Net ve Brüt Alanların Açık Şekilde Belirtilmemesi ve Ortak Alanların Hesaplamaya Dâhil Edilmemesi Nedeni İle Emlak Vergisinin Hatalı Hesaplanması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kurum tarafından düzeltici işlem tesis edildi
Kiraya Verilen Gayrimenkullerin Mali Tablolarda Yer Almaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kurum tarafından düzeltici işlem tesis edildi
Tahakkuku Yapılan Bazı Gelirlerde Tahsilat Oranının Düşük Olması	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Oransal anlamda düzelme görüldü

MERSİN AKDENİZ BELEDİYESİ
2018 YILI
SAYIŞTAY PERFORMANS DENETİM
RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. ÖZET	33
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	33
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	34
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	34
5. GENEL DEĞERLENDİRME.....	34
6. DENETİM BULGULARI	37

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Performans Denetimi Kriterleri.....	35

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Bulguları

1. İdare Faaliyet Raporunda Hedef ve Göstergelerden Sapmaların Nedenlerinin Gösterilmemesi

1. ÖZET

Bu rapor, Mersin Akdeniz Belediyesi'nin performans denetimi sonuçlarını ve bulgularını içermektedir.

6085 sayılı Kanunun 36'ncı maddesi uyarınca, Sayıştay "*hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim*" olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

Mersin Akdeniz Belediyesi'nin hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2018- 2022 dönemine ait Stratejik Plan,
- 2018 yılı Performans Programı,
- 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu ve
- Faaliyet sonuçları ölçümü yapan veri kayıt sistemleri.

Denetimimiz sonucunda, Kurumun performans yönetim sisteminde bazı hususlar tespit edilmiştir. Söz konusu hususlara, özet olarak "Genel Değerlendirme" bölümünde, detaylı olarak denetim bulgularında yer verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından; bir bütün olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilir.

Bu çerçevede, Mersin Akdeniz Belediyesi'nin yayımladığı 2018-2022 dönemine ait Stratejik Plan, 2018 yılı Performans Programı ve 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenmiştir.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

2018 yılı performans denetimi kapsamında Mersin Akdeniz Belediyesi'nin yayımladığı 2018-2022 dönemine ait Stratejik Plan, 2018 yılı Performans Programı ve 2018 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler için kullanılan performans denetimi kriterlerine aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

Tablo 5: Performans Denetimi Kriterleri

Denetim kriteri	Tanım
Mevcudiyet	Denetlenen idarenin, yasal düzenlemelere göre ilgili dokümanları hazırlaması
Zamanlılık	Performans bilgisinin yasal süre içinde raporlanması
Sunum	Performans bilgisinin düzenleyici esaslara uygun şekilde raporlanması
İlgililik	Amaç, hedef, gösterge ve faaliyetler arasında mantıksal bağlantı olması
Ölçülebilirlik	Hedeflerin veya göstergelerin ölçülebilir olması
İyi tanımlanma	Hedeflerin ve göstergelerin açık ve net bir tanımının olması
Tutarlılık	Hedeflerin, denetlenen idarenin planlama ve raporlama dokümanlarında tutarlı olarak kullanılması
Doğrulanabilirlik	Raporlanan performans bilgisinin kaynağına kadar izlenebiliyor olması
Geçerlilik / İkna edicilik	Planlanan ve raporlanan performans arasındaki her tür sapmanın denetlenen idare tarafından ele alınıyor olması ve sapmayı açıklayan nedenlerin inandırıcı ve ikna edici olması
Güvenilirlik	Veri kayıt sistemlerinin gerçekleşmeleri tam ve doğru şekilde ölçerek faaliyet raporunda güvenilir veri sunuyor olması

Mersin Akdeniz Belediyesince hazırlanan 2018-2022 Yılı Stratejik Planı 18.10.2017 tarih ve 110 sayılı Belediye Meclisi Kararıyla kabul edilmiştir.

Kurum, stratejik planını hazırlayarak “mevcudiyet” kriterini; mevzuatta öngörülen zamanda hazırlayarak “zamanlılık” kriterini; amaç ve hedefler arasında mantıksal bağlantı olmasından dolayı ilgililik kriterini; mevzuatta öngörülen usullere uygun hazırlayarak “sunum” kriterini yerine getirmiştir.

Mersin Akdeniz Belediyesi, 2018 Yılı Performans Programı’nı hazırlayarak “mevcudiyet” kriterini; mevzuatta öngörülen zamanda hazırlayarak “zamanlılık” kriterini; mevzuatta öngörülen usullere uygun olarak performans programını hazırlayarak “sunum” kriterini yerine getirmiştir. Ancak, performans hedefleri ve göstergeler arasında mantıksal bağlantı bulunmasına rağmen bazı performans hedeflerinin “çıktı-sonuç odaklı” olarak

belirlenmemesi nedeniyle “ilgililik” kriterini kısmen yerine getirdiği görülmüştür.

Mersin Akdeniz Belediyesi, 2018 Yılı Faaliyet Raporu’nu hazırlayarak “mevcudiyet” kriterini; mevzuatta öngörülen zamanda hazırlayarak “zamanlılık” kriterini yerine getirmiştir. Ancak, idarenin planlanan ve raporlanan performans arasındaki her türlü sapmayı ele almamasından dolayı “geçerlilik/ ikna edicilik” kriterini yerine getirmemiştir.

Mersin Akdeniz Belediyesi’nin faaliyet sonuçlarının ölçülmesini sağlayan yeterli veri kayıt sisteminin kurulmaması ve performans bilgisinin nasıl üretileceğini düzenleyen yeterli bir politika, plan veya mevzuat düzenlemesi bulunmamasından dolayı, veri kayıt sisteminin performansı ölçme ve raporlama amacına uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yukarıda belirtilen tespit ve değerlendirmelere göre,

Mersin Akdeniz Belediyesi’nin, Stratejik Planını, Performans Programını ve Faaliyet Raporunu hazırlarken mevzuatta öngörülen nitelikler konusunda özenli davrandığı görülmüştür. Amaç ve hedeflerin gerçekçi ve spesifik olarak belirlendiği, göstergelerin ölçüm yapmaya müsait ve anlaşılır olduğu değerlendirilmiştir.

Mersin Akdeniz Belediyesinde, performans yönetiminin yürütülmesinde veri ve kayıtların izlenmesinde kurumsal kapasite ve personel yetersizliği olduğu, performans hedeflerinin “çıktı-sonuç odaklı” olarak belirlenmesi konusunda daha özenli davranılması gerektiği; performans yönetim sistemini geliştirerek ileri bir seviyeye taşıyabilmesi için veri kayıt sistemlerine yönelik gerekli düzenlemeler yapılması gerektiği; planlanan ve raporlanan performans arasındaki sapmalara ilişkin yapılan açıklamalarda daha özenli davranılması gerektiği değerlendirilmektedir.

6. DENETİM BULGULARI

A. Stratejik Planın Değerlendirilmesi

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Performans Programının Değerlendirilmesi

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

C. Faaliyet Raporunun Değerlendirilmesi

BULGU 1: İdare Faaliyet Raporunda Hedef ve Göstergelerden Sapmaların Nedenlerinin Gösterilmemesi

Mersin Akdeniz Belediyesi tarafından yayımlanan 2018 yılı İdare Faaliyet Raporunda, 2018 yılı Performans Programında yer alan bazı hedef ve göstergelerde sapmalar olduğu ve bu sapma nedenlerinin ilgili yıl İdare Faaliyet Raporundaki tablolarda gösterilmediği tespit edilmiştir.

Maliye Bakanlığı tarafından 17.03.2006 gün ve 26111 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik’in “Birim ve idare faaliyet raporlarının kapsamı” başlıklı 18’inci maddesinde: “(1) Birim ve idare faaliyet raporları, aşağıda yer alan bölümleri ve bilgileri içerecek şekilde hazırlanır.

(...)

c) Faaliyetlere ilişkin bilgi ve değerlendirmeler: Bu bölümde, mali bilgiler ile performans bilgilerine detaylı olarak yer verilir.

2) Performans bilgileri başlığı altında, idarenin stratejik plan ve performans programı uyarınca yürütülen faaliyet ve projelerine, performans programında yer alan performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerine, diğer performans bilgilerine ve bunlara ilişkin değerlendirmelere yer verilir.” denilmektedir.

Maliye Bakanlığı, Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü, 30.03.2012-3884 gün, B.07.0.BMK.0.10.12.390 sayılı ve Performans Programları ve Faaliyet Raporları Konulu yazısında da “5- Performans Göstergesi İnceleme ve Değerlendirme Formu ise performans göstergelerinin incelenmesi, izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla geliştirilmiştir. İzleyen

yıllarda hazırlanacak performans programlarına yol göstermesi bakımından, performans göstergelerinin niteliğini ve kalitesini sorgulayan sorular ile ölçüme ilişkin bazı standart sorular cevaplandırılacaktır. Formun “Değerlendirme” kısmında ise gösterge değerlerinin hedeflenenin altında/üzerinde gerçekleşme nedenleri belirtilecek, gerçekleşmenin performans hedefine ulaşma düzeyine katkısı irdelenecektir. Henüz gerçekleşmeyen ya da ulaşılamayan gösterge değerleriyle ilgili açıklamalara da (...)” yer verileceği ifade edilmektedir.

Yukarıda sözü edilen Yönetmelik ve Maliye Bakanlığı yazısında da ifade edildiği üzere gelecek yıllarda düzenlenecek olan Performans Programlarının hazırlanmasında yararlanılmak üzere, İdare Faaliyet Raporlarında yer alan hedef ve göstergelerdeki sapmaların nedenlerinin belirtilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; özetle gerekli eksikliklerin giderileceği ifade edilmektedir.

Sonuç olarak İdare, tarafımızca belirtilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmanın yapılacağını bildirmekte olup, gelecek yıllarda yürütülecek denetimlerde bu konu izlenecektir.

D. Faaliyet Sonuçlarının Ölçülmesi Ve Değerlendirilmesi

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>